

Politici trekken altijd dezelfde, zinloze rituelen uit de kast als er een multinational uit België vertrekt, schrijft Patrick Humblet.

Midden jaren 70 versleet ik mijn broek op een Antwerpse school die naast de Ancienne Belgique lag. Een van mijn medestudenten leek fysiek sterk op een vaste performer van Oud België, de onlangs overleden Gaston Berghmans. Ook 'onze' Gaston was nooit verlegen om een kwinkslag, maar op een dag was hij de ernst zelve. Bleek dat zijn vader was ontslagen. De werkgever, de Amerikaanse multinational Badger, had op een brutale manier de deur dichtgedaan. Dit was waarschijnlijk de eerste keer dat zich een dergelijk sociaal drama voltrok na de Tweede Wereldoorlog. De verontwaardiging was groot en er werden boeken over volgeschreven. Jammer genoeg volgde er nog een hele reeks liquidaties. Nu is het de beurt aan Caterpillar.

Op het matje geroepen

Wat opvalt is dat het scenario voor het sluiten van dergelijke (vaak winstgevende) bedrijven steeds hetzelfde is. De boodschap van de economische genocide wordt stevast gebracht door een of andere onderbaas van de multinational: Louis Schweitzer (Renault Vilvoorde), Nick Reilly (GM Antwerpen) en Stephen Odell (Ford Genk).

In fase twee van het rampenplan duiken de politici op, meestal diegenen in wier wingewest het bedrijf ligt. Met gesmoorde stem worden condoleances aangeboden aan de getroffen families. Vervolgens wordt ferm aangekondigd dat dit niet zomaar zal gebeuren. De verantwoordelijken moeten tekst en uitleg geven. Afhankelijk van het geval worden de ceo, de ambassadeur van het land waar het moederbedrijf is gevestigd, enzovoort op het matje geroepen. Wie herinnert zich niet de beelden van een duidelijk verveelde Nick Reilly die het kabinet van minister-president Kris Peeters verliet? Couldn't care less. Ook de directie van Caterpillar heeft een uitnodiging voor het bijwonen van een Kamercommissie weggewuifd en hun 'overleg' met een aantal excellenties was nauwelijks die naam waardig. Wie doet hen wat? En nu wil Charles Michel overleg met François Hollande omdat Caterpillar verhuist naar Grenoble. Et alors?

Waar blijft Europa?

Een tweede variant is het dreigen met gerechtelijke stappen. De eerste minister heeft al een advocatenbureau onder de arm genomen om te onderzoeken of er geen fouten werden gemaakt. Een economische gigant zou dus enkele duizenden mensen op de keien zetten zonder daarover een legertje topjuristen te raadplegen. Dream on.

In de regel wordt ook de Europese Commissie bij dit soort zaken betrokken. Zo werd in het GM-dossier Barroso 'ingelicht'. Nu heeft Marianne Thyssen CAT op zijn sociale verantwoordelijkheid gewezen. Of dat indruk zal maken? De geschiedenis bewijst in ieder geval dat Europa in dergelijke dossiers meestal opvallend afwezig is.

Een andere stap is de werknemersorganisaties in hetzelfde schuitje krijgen. Vakbondsafgevaardigden die normaliter worden verketterd bij het minste akkefietje, krijgen plots een prominente rol in de hoop dat zij de troepen in de hand zullen houden, remember Karel Gacoms (Renault), Rudi Kennes (GM)...

Deze indianendansen zullen helaas nog al te vaak worden uitgevoerd; politici zullen steeds weer met lede ogen (moeten) aanzien dat investeerders verhuizen naar het buitenland nadat ze jaren (para)fiscale voordelen hebben genoten. Wat kunnen ze doen? In de 'wet-Renault' stond een bepaling waarmee de Koning steun kon terugvorderen. Het artikel werd in 2003 afgevoerd wegens onwerkbaar.

Karl Marx noemde België 'das kleine Paradies des Grundbesitzers, des Kapitalisten...' en er is weinig veranderd. De wetgever is niet gewapend om zich te verzetten tegen het economische geweld van multinationals. Het is ironisch dat een liberale eerste minister tot deze vaststelling moet komen.

Patrick Humblet

Copyright © 2016 Corelio. Alle rechten voorbehouden